

Zondag 4 maart 1917 – enige editie

Bestuurlijke scheiding in België.

Berlijn, 3 maart. De rijkskanselier heeft vanmiddag om 1 uur de afvaardiging van de Raad voor Vlaanderen ontvangen, die de 4^e februari II. in een vergadering van alle actieve Vlaamse groepen is gekozen. De afvaardiging bracht de besluiten en wensen over, die de Raad voor Vlaanderen aan alle oorlogvoerende en onzijdige staten door zijn oproep van 4 februari ter kennis had gebracht.

De woordvoerder van de afvaardiging deed mededeling van het Vlaams-activistische programma tot invoering van autonomie voor Vlaanderen, op de grondslag der Nederlandse taal en beschaving. Hij herinnerde aan de rede van de rijkskanselier van 5 april 1916, aan de lofwaardige maatregelen, die de gouverneur-generaal tot dusver heeft genomen en verzocht verdere uitvoering van deze, op grond van de bepalingen van het volkenrecht genomen maatregelen.

De rijkskanselier heeft het volgende geantwoord:

Mijne heren! Aan uw verlangen naar een persoonlijk onderhoud heb ik graag voldaan en ik heet u hartelijk welkom in de hoofdstad van het Duitse rijk, als vertegenwoordigers van het ons door bloed en taal verwante volk, waarmee in tijden van de rijkste bloei van Germaanse cultuur nauwe betrekkingen van politieke, economische en culturele aard ons verenigden. Ik behoef slechts de namen Augsburg, Neurenberg en Brugge te noemen en in ons allen ontwaakt uit de slaap van vervlogen tijden het bewustzijn van verwantschap en innerlijke gemeenschap der beide volken.

De woorden van vertrouwen, die ge tot mij hebt gericht, vinden daarom in mij – en naar ik geloof in elke Duitser – hartelijke weerklank. Het Vlaamse volk heeft eeuwenlang wegen moeten gaan,

die het steeds verder van ons wegvoerden en waaromtrent de dichters van uw volk, die zich hun afstamming bewust zijn, ons zeggen dat het lijdenswegen zijn geweest. Thans behaagt het God, dat midden in de bloedige oorlog Duitsers en Vlamingen zich bewust worden, dat in de strijd tegen het opdringende Walendom dezelfde wegen ons tot dezelfde doelen moeten leiden. Veel strijd en moeite liggen nog voor ons; dit mag en zal mij echter niet beletten, u thans reeds de hand te reiken tot gemeenschappelijke arbeid.

Zijne majesteit de keizer, aan wie ik uw wens, om met het rijksbestuur in verbinding te treden, heb overgebracht, heeft vol ongeveer medegevoel met het lot van het Vlaamse volk zijn wil te kennen gegeven, om tegemoet te komen aan de rechtmatige wensen, die ge hebt voorgedragen, voor zover de toestand van de oorlog en de militaire noodzaak dat althans gedogen. Deze bevelen van zijne majesteit uitvoerend, moet ik u het volgende blootleggen:

De gouverneur-generaal (te Brussel) heeft sinds lang, in overeenstemming met mij en met de woorden, die ik in april van het vorig jaar in de Rijksdag sprak, voorbereidende maatregelen overwogen en met de toepassing daarvan een begin gemaakt, die beogen voor het Vlaamse volk de mogelijkheid te openen, om zich op beschavings- en economisch gebied onbelemmerd te ontwikkelen, welke het tot nu toe bleef onthouden, en daarmee de hoeksteen te leggen voor die zelfstandigheid, welke het hoopt af te dwingen, maar uit eigen kracht nauwelijks zal kunnen verwerven.

Derhalve ben ik er zeker van, ook in de geest van de gouverneur-generaal te spreken, als ik u de verzekering geef dat deze politiek, die – naar ge zelf hebt herinnerd – in overeenstemming is met de beginselen van het volkenrecht, met alle nadruk wordt voortgezet en nog tijdens de bezetting moet worden doorgevoerd, met het doel tot een volkomen scheiding van bestuur te komen, die in beide delen van

België reeds lange tijd wordt verlangd. De taalgrens moet zodra mogelijk de grensscheiding tussen de twee bestuursgebieden worden, die beide onder het bevel van de gouverneur-generaal komen, maar overigens gescheiden zijn. Aan de samenwerking der Duitse overheden met de vertegenwoordigers van het Vlaamse volk zal het gelukken, dit doel te bereiken. De moeilijkheden zijn niet gering, maar ik weet dat ze overwonnen kunnen worden door onzelfzuchtige medewerking van alle Vlaamse mannen, die met groot plichtsbesef hebben ingezien, welke taak de vaderlandsliefde hen in deze beslissende tijden stelt.

Dat de Vlamingen uit eigen beweging zich van deze plicht bewust zijn geworden, blijkt mij uit uw besluit van 4 februari. Ik beschouw uw eensgezindheid als de beste waarborg voor het welslagen van ons werk. Gaarne zullen wij dus ook met de Raad voor Vlaanderen de middelen beramen, die ons naar het beoogde doel kunnen leiden.

Het Duitse rijk zal bij de vredesonderhandelingen en ook na de vrede alles doen wat dienstig kan zijn om de vrije ontwikkeling van de Vlaamse stam te bevorderen en te waarborgen. Neem, mijne heren, deze verzekering mee naar uw schoon vaderland en zegt aan de zonen van "Midden-Vlaanderen", dat wij Duitsers besloten zijn, het onze te doen, opdat uw land uit nood en strijd tot nieuwe bloei mag gedijen.

De Belgische arbeiders in Duitsland.

Berlijn, 3 maart. In de hoofdcommissie van de Rijksdag heeft de vertegenwoordiger van het oorlogsbureau op vragen naar het aantal Belgische arbeiders in Duitsland en de manier, waarop deze tewerk worden gesteld, geantwoord:

Duizenden Belgische arbeiders hebben, nadat de toedracht van zaken hun was medegedeeld, tegen goed loon in Duitse bedrijven werk genomen. Zelfs heeft menigeen zijn broer of andere verwanten laten komen. De patroons zijn zeer met hun arbeid ingenomen. De Belgen zijn niet pal achter het front in het vuur van de vijand aan het werk gezet. Ten opzichte hiervan heeft het Duitse bestuur een volkomen zuiver geweten.